

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la proiectul de ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ privind unele măsuri fiscal bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și pentru prorogarea unor termene

Analizând proiectul de **ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ** privind unele măsuri fiscal bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și pentru prorogarea unor termene, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 423 din 14.12.2023 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D1283/14.12.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezentul proiect are ca obiect de reglementare aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, modificarea și completarea unor acte normative, precum și prorogarea unor termene.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Semnalăm că, față de numărul mare al domeniilor reglementate, proiectul este susceptibil de a încălca dispozițiile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la unicitatea reglementării în materie.

4. Din perspectiva legislației muncii și securității sociale, învedereăm următoarele aspecte:

A. Referitor la art. I și III:

a) ambele vizează aplicarea/neaplicarea în anul 2024 a unor prevederi ale Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice; pentru această rațiune, normele ar fi trebuit să se regăsească în cuprinsul unui singur articol, marcat cu cifră romană;

b) ambele conțin derogări de la prevederi ale Legii nr. 153/2017, precum și excepții de la unele derogări instituite prin prezentul proiect, ceea ce, în mod normal, ar însemna revenirea la aplicarea normelor generale cuprinse în actul normativ de bază, de la care s-a derogat. Însă, în unele situații deducția precedentă nu se aplică deoarece, de fapt, este vorba tot de derogări de la prevederi în vigoare ale Legii nr. 153/2017 - a se vedea în acest sens, art. I alin. (3) și art. III alin. (2) și (3) din proiect;

c) prin instituirea unor derogări, care, în esență, vizează stabilirea unor soluții normative diferite temporare – aplicabile în anul 2024 – și a unor excepții de la aceste derogări, interpretarea și aplicarea noilor norme vor prezenta dificultăți, care ar putea fi înlăturate printr-o sistematizare corectă, în acord cu normele de tehnică legislativă;

d) având în vedere cele de mai sus, în considerarea definiției evenimentului legislativ al completării, prevăzută la art. 60 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare – *„completarea actului normativ constă în introducerea unor dispoziții noi, cuprinzând soluții legislative și ipoteze suplimentare”*, precum și pentru respectarea principiului unicității reglementării în materie, prevăzut de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, având ca expresie și exigența cuprinsă la art. 16 alin. (3) din aceeași lege, potrivit căreia *„se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare”*, propunem ca soluțiile normative cuprinse la art. I și III să fie redactate într-un articol unic marcat cu cifră romană. Acest articol va cuprinde în partea introductivă dispoziția privind completarea Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, urmată de textele noi care se vor introduce la art. 12, 13, 21 și 39, precum și ca articole noi, după caz.

Propunerea de mai sus o formulăm și în aplicarea prevederilor art. 67 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora *„În cadrul atribuțiilor sale Consiliul Legislativ are obligația să identifice toate dispozițiile legale care au suferit evenimentele legislative implicite și*

să propună Parlamentului și, respectiv, Guvernului măsurile necesare de modificare, completare sau abrogare expresă a acestora”;

e) la **art. I alin. (4)**, pentru asigurarea egalității de tratament și în aplicarea principiilor egalității și importanței sociale a muncii, prevăzute la art. 6 din Legea-cadru nr. 153/2017, este necesară fie eliminarea, fie reanalizarea și reformularea textului în sensul stabilirii tuturor salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție/indemnizațiilor de încadrare lunară la nivelul reglementat pentru anul 2022, la care se aplică prevederile art. 10 privind gradația corespunzătoare vechimii în muncă și majorarea de 5% sau alte majorări prevăzute în prezentul proiect, iar nu doar pentru personalul nou-încadrat, pentru personalul numit/încadrat în aceeași instituție/autoritate publică pe funcții de același fel, inclusiv pentru personalul promovat în funcții sau în grade/trepte profesionale, pentru care nu există funcție similară în plată”.

B. La **art. II**, semnalăm că sintagma „se menține cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2023” nu conferă precizie și claritate normei. În consecință, sugerăm reformularea sintagmei, ținând cont și de normele propuse la **art. V alin. (1) și (2)**, care vizează indemnizațiile, compensațiile, primele, ajutoarele, plățile compensatorii, despăgubirile, compensațiile lunare pentru chirie și alte drepturi acordate personalului militar, polițiștilor și polițiștilor de penitenciare, precum și cuantumul compensației bănești, respectiv al alocației valorice pentru drepturile de hrană, valoarea financiară anuală a normelor de echipare și valoarea financiară a drepturilor de echipament, care „se mențin la nivelul lunii decembrie 2023”, respectiv „se mențin în plată la nivelul acordat pentru luna decembrie 2023”.

C. La **actualul art. III alin. (1)**, întrucât la art. 120 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că „Munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal, prevăzută la art. 112, este considerată **muncă suplimentară**”, sintagma „munca suplimentară efectuată peste durata normală a timpului de lucru” se va înlocui prin sintagma „**munca suplimentară**”.

Totodată, în acord cu terminologia folosită la art. 122 alin. (1) din Codul muncii, sintagma „cu timp liber corespunzător acestora” se va înlocui prin sintagma „cu **ore libere plătite**”.

De asemenea, pentru o corectă aplicare a normei, este necesară completarea textului, în sensul că durata compensării cu timp liber a

muncii suplimentare se acordă proporțional cu „majorarea” salarială prevăzută pentru plata orelor suplimentare. Observația este valabilă, în mod corespunzător și pentru **alin. (3) și (4)**.

În plus, este necesară și prevederea faptului că în perioadele de timp liber plătit, drepturile salariale se acordă integral la nivelul celor corespunzătoare unei perioade similare de desfășurare a activității.

Observațiile sunt valabile pentru toate situațiile similare din cuprinsul articolului.

În plus, pentru precizia normei, propunem a se indica și perioada în care se vor acorda orele libere plătite - cea de 60 de zile, prevăzută la art. 21 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 sau cea de 90 de zile, prevăzută la art. 122 alin. (1) din Codul muncii.

La **alin. (3)**, este necesară revederea textului, deoarece, potrivit art. 123 alin. (1) din Codul muncii, „în cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă (...), munca suplimentară va fi plătită salariatului prin adăugarea **unui spor la salariu** corespunzător duratei acesteia”. Prin urmare, pentru munca suplimentară se **acordă un spor, și nu o majorare** salarială.

Pe de altă parte, reconsiderarea este necesară deoarece, prin formularea propusă, se revine la norma generală prevăzută la art. 21 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017, adică „În cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termenul prevăzut la alin. (1), munca suplimentară prestată peste programul normal de lucru va fi plătită în luna următoare cu **un spor de 75%** din salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, corespunzător orelor suplimentare efectuate”.

Prin urmare, textul va trebui să prevadă că în ipoteza enunțată se aplică art. 21 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017.

La **alin. (9)** se preconizează că „*Dispozițiile alin. (3) - (8) nu aduc atingere prevederilor alin. (2), care se aplică în mod corespunzător*”, însă în actuala redactare textul este neclar și va genera dubii în interpretare, fiind susceptibil de a aduce atingere art. 1 alin. (5) din Constituție, sub aspectul cerinței previzibilității normelor, neînțelegându-se cum se vor aplica în mod corespunzător prevederile de la alin. (2), care au caracter de excepție de la prevederile alin. (1), care, la rândul său, derogă de la dispozițiile art. 21 alin. (2)-(6) din Legea-cadru nr. 153/2017, iar prin alin. (3) – (8) se instituie alte excepții de la alin. (1) al art. III. Prin urmare, este necesară revederea și reformularea alin. (9).

D. La **art. IV alin. (4)**, semnalăm că norma propusă este lipsită de predictibilitate în ceea ce privește sfera beneficiarilor, care trebuie configurată în funcție de premiile/locurile obținute la acțiunile sportive internaționale și naționale oficiale, respectiv la olimpiadele internaționale și concursurile internaționale și naționale și, totodată, în funcție de acțiunile sportive și de olimpiadele vizate.

E. La **art. VII alin. (4)**, pentru evitarea dubiilor în interpretare, este necesar a se preciza că prevederea se va aplica exclusiv în anul 2024, începând cu data intrării în vigoare a ordonanței de urgență, pentru a se putea păstra caracterul temporar și urgent al măsurii preconizate.

Totodată, întrucât de la o normă de rangul legii nu se poate deroga decât printr-o normă de același rang, este necesară revederea formulării „prin memorandum aprobat în ședința Guvernului se poate aproba”, deoarece memorandumul nu este un act normativ, ci este doar un act intern al Guvernului (potrivit art. 10 alin. (3) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, cu modificările și completările ulterioare). Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **art. XVII alin. (2)**, unde va fi necesară reformularea sintagmei „Guvernul poate aproba, prin memorandum încheierea de angajamente legale ...”.

De asemenea, pentru identitate de rațiune și pentru corelare cu prevederile art. LXXVI alin. (4) din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările ulterioare, potrivit cărora „*Curtea Constituțională, Curtea de Conturi, Avocatul Poporului, Administrația Prezidențială, Autoritatea Electorală Permanentă, Consiliul Economic și Social, Consiliul Legislativ nu aplică prevederile din capitolul III - Măsuri pentru disciplina economico-financiară, cu excepția art. XXIV, XXVI și XXVIP*”, este necesar ca aceleași instituții să fie exceptate și de la prevederile **art. VII alin. (1)** din prezentul proiect.

Pe de altă parte, este necesară eliminarea sau reformularea părții finale „precum și de Ministerul Educației pentru posturile vacante sau temporar vacante din unitățile de învățământ preuniversitar de stat”, în absența din instrumentul de prezentare și motivare, precum și din preambul a rațiunilor pentru care exceptarea ar fi necesară și s-ar aplica numai pentru aceste posturi.

La **alin. (5)**, având în vedere că la momentul afișării rezultatului selecției dosarelor, concursul este deja în desfășurare, pentru respectarea principiului legalității în componenta referitoare la securitatea juridică și a principiului neretroactivității, propunem ca sintagma „pentru care s-a afișat rezultatul selecției dosarelor de concurs” să fie înlocuită cu sintagma „pentru care s-a publicat anunțul privind concursul”.

La **alin. (7)**, este necesară reconsiderarea soluției preconizate, deoarece, prin folosirea sintagmei „fără obligativitatea organizării unor concursuri”, textul dă expresie unei norme permissive, fiind la latitudinea angajatorului dacă organizează sau nu concurs, ceea ce va genera aplicări discriminatorii ale normei, deoarece pentru unele funcții de conducere s-ar putea organiza concursuri, iar pentru altele nu, chiar în cadrul aceleiași instituții.

F. Prin raportare la măsurile preconizate la **art. VIII** referitoare la plata sumelor stabilite cu titlu de drepturi de natură salarială pentru personalul din sistemul justiției, pentru respectarea prevederilor art. 43 alin. (3) și art. 31 alin. (1) lit. a) teza a II-a din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesară completarea preambulului și a Notei de fundamentare cu informații referitoare la elementele de fapt și de drept care impun recurgerea la această cale de reglementare.

În acest context, dat fiind că, în esență, stabilirea și plata drepturilor de natură salarială reprezintă aspecte intrinsec legate de organizarea activității judecătorești, ar fi fost necesară solicitarea avizului Consiliului Superior al Magistraturii deoarece, potrivit art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022, „*Plenul Consiliului Superior al Magistraturii avizează proiectele de acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești*”.

În ceea ce privește soluțiile preconizate la art. VIII, constând, în esență, în stabilirea modalității de „plată a sumelor stabilite cu titlu de drepturi de natură salarială pentru personalul din sistemul justiției prin hotărâri judecătorești definitive și acte administrative emise anterior intrării în vigoare a prevederilor Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2023, pentru punerea în aplicare a acestora și neplătite până la data de 31.12.2023”, adică a executării unor obligații decurgând din raportul de muncă al personalului din sistemul justiției, precum și pe fondul faptului că actuala redactare ar aduce prejudicii principiilor fundamentale ale statului de drept și independenței sistemului judiciar

din România, propunem reanalizarea și, eventual, reformularea cel puțin pentru următoarele considerente:

- titlurile de plată prevăzute în acest articol sunt diferite de titlurile de stat, care constituie instrumente de plată transmisibile, purtătoare de dobânzi la termen, dar care pot fi valorificate de titular de îndată și a căror plată este garantată de către stat la scadență, ceea ce înseamnă că în cazurile prevăzute în proiect, valorificarea drepturilor de creanță recunoscute prin hotărâri judecătorești sau acte administrative va rămâne la nivel declarativ.

Întrucât, conform art. 44 din Constituție, **proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular**, dreptul de proprietate fiind un drept fundamental, stabilirea prin prezentul proiect a faptului că drepturile salariale vor fi achitate prin titluri de plată, care ulterior vor fi răscumpărate de către Ministerul Finanțelor într-un interval de 7 ani, constituie o ingerință în modul de utilizare a veniturilor salariale și implicit o limitare a dreptului la proprietate, în ceea ce privește prerogativele folosinței și a dispoziției.

De asemenea, au relevanță și cele statuate în Decizia Curții Constituționale nr. 153 din 6 mai 2020: „nivelul adecvat al remunerării și al cuantumului pensiilor magistraților reprezintă o compensație parțială a lipsei unor drepturi fundamentale, din categoria drepturilor exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și a drepturilor social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale [potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, o dispoziție similară fiind prevăzută în privința procurorilor de art. 132 alin. (2) din Constituție]. Acestor incompatibilități li se adaugă interdicțiile prevăzute de Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor”.

Întrucât vizează modalitatea efectivă de acordare a unor sume de bani restante, decurgând din executarea actelor juridice din care se nasc raporturi de muncă (*lato sensu*), sunt incidente prevederile constituționale de la art. 41 și 21 din Constituție, referitoare la dreptul la muncă, accesul liber la justiție și la dreptul la un proces echitabil, nicio lege neputând îngreuna exercitarea acestui drept, sub aspectul

afectării regimului instituțiilor fundamentale ale statului și al drepturile și libertăților prevăzute de Constituție, precum și cele de la art. 124 alin. (3) și art. 133 alin. (1) din Legea fundamentală referitoare la garantarea independenței justiției, în componenta financiară aferentă drepturilor de natură salarială.

Textele de la alin. (1) - (5) referitoare la plata sumelor prevăzute în titluri executorii sau în acte administrative prin emiterea unor titluri de plată nominale și netransmisibile, care nu sunt purtătoare de dobânzi, sunt contrare oricăror principii referitoare la executarea obligațiilor.

În plus, această modalitate de executare, prin emiterea unor instrumente de plată care nu pot fi valorificate, exprimă doar promisiune de plată a debitorului, fără existența unei sancțiuni pentru neexecutare la termenul asumat și fără posibilitatea de a contesta o astfel de neexecutare.

Totodată, prin prevederea faptului că nu sunt transmisibile, prin nicio modalitate, nici măcar pe cale succesorală, norma aduce atingere dreptului fundamental la proprietate privată.

Textele referitoare la executarea silită, care nu poate începe sau se suspenda, precum și la calificarea continuării executării silite ca fiind abatere disciplinară, în actuala redactare, încalcă principiul separației puterilor în stat prin nesocotirea efectelor hotărârilor judecătorești de către puterea executivă, aducând atingere art. 1 alin. (4) din Constituție, dar și art. 21 din Legea fundamentală coroborat cu prevederile art. art. 6 din Convenție și art. 1 din Protocolul 1 la Convenție, prin raportare la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) care a statuat că „executarea unei hotărâri sau decizii judecătorești face parte integrantă din «proces», în sensul art. 6 (Homsby împotriva Greciei, 19 martie 1997, pct. 40, Culegere de hotărâri și decizii 1997 - II).

Referitor la durata mare a eșalonării, preconizată la alin. (1), semnalăm că, în Decizia nr. 528 din 12 decembrie 2013, Curtea, într-o situație similară a statuat că „emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013, în temeiul căreia executarea integrală a unei creanțe asupra statului ar avea loc în decursul a 10 ani, este de natură a nu răspunde cerinței termenului rezonabil ce se circumscrie noțiunii de proces echitabil, care include și faza executării, afectând, în acest mod, drepturi fundamentale ale cetățeanului, respectiv dreptul la un proces echitabil și dreptul de proprietate. De altfel, conceptul de termen rezonabil al unei proceduri judiciare nu poate fi considerat respectat, în

condițiile în care Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2013 instituie o a doua eșalonare a plății unei creanțe asupra statului”.

G. La **actualul art. IX alin. (4)**, semnalăm că sintagma „În cursul termenului prevăzut la alin. (1)” este neclară, putând conduce la dubii în interpretare și aplicare, deoarece la alin. (1) nu este prevăzut un termen, ci o perioadă, respectiv „1 ianuarie 2024 - 31 decembrie 2024”, și mai multe termene în care trebuie realizată plata sumelor vizate, respectiv în primul an, în al doilea an, în al treilea an, în al patrulea an și în al cincilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie. În consecință, pentru predictibilitatea normei, este necesară revederea și reformularea sintagmei.

Având în vedere că textele propuse pentru **alin. (5) și (6)**, prezintă legătură tematică, ambele vizând actualizarea sumelor prevăzute la **alin. (1)**, pentru o mai bună structurare și sistematizare a ideilor în cadrul actului normativ, recomandăm comasarea lor într-un singur alineat. În această ipoteză, este necesară renumerotarea alineatelor și revederea normelor de trimitere, dacă este cazul.

H. La **actualul art. X alin. (1)**, pentru precizia normei, este necesară indicarea actelor normative care prevăd „ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de muncă/serviciu ori la trecerea în rezervă”.

I. La **actualul art. XXXV**, prin care se propune modificarea **alin. (1) al art. 14** din Legea-cadru nr. 153/2017, semnalăm că atât din Nota de fundamentare, cât și din preambul lipsesc informațiile referitoare la urgența măsurii preconizate, fiind necesară completarea acestora în consecință.

Totodată, pentru respectarea prevederilor art. 31 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 24/2000, este necesară completarea Notei de fundamentare cu informații referitoare la consultările derulate în vederea elaborării prezentului proiect cu Agenția Națională a Funcționarilor Publici și cu Consiliul Superior al Magistraturii.

Referitor la textul preconizat pentru **alin. (1) al art. 14** din Legea-cadru nr. 153/2017, dat fiind că formularea „și dacă are prevăzute în fișa postului un set de atribuții obiective și cuantificabile care să permită verificarea lunară a modului în care activitatea acestuia este valorificată în mod suplimentar” imprimă măsurii propuse un caracter arbitrar, este necesară eliminarea acesteia, redactarea propusă neîndeplinind condiția previzibilității normei și încălcând astfel prevederile art.1 alin. (5) din Constituție sub aspectul principiului legalității.

Formulăm observația și deoarece stabilirea lunară a indemnizației pentru titlul științific de doctor, ca de altfel, a oricărui element (venit/drept) salarial, printr-o verificare lunară a îndeplinirii unor atribuții stabilite prin fișa postului, și nu pe baza unor dispoziții legale concrete care prevăd cuantumul salariilor de bază, al sporurilor, compensațiilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor aferente, aplicabile pe toată durata de acțiune a normelor, fără intermitențe, conduce la imposibilitatea previzionării venitului total lunar, dar și a celui anual, încălcând prevederile art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, sub aspectul principiului securității juridice și al speranței (așteptării legitime). Curtea Constituțională statuează la pct. nr. 19 din considerentele Deciziei nr. 328/2020 că „Principiul speranței legitime este indisolubil legat de statul de drept. În virtutea acestui principiu, organele statului sunt obligate să acționeze în conformitate cu dispozițiile legale și să respecte speranțele legitime întemeiate pe prevederile legale în vigoare, indivizii putând conta pe previzibilitatea normelor legal adoptate și fiind astfel în măsură să își planifice viitorul în contextul drepturilor conferite de aceste dispoziții”.

Semnalăm că formularea „dacă își desfășoară activitatea în domeniul pentru care deține titlul”, existentă în norma *de lege lata*, respectă condiția previzibilității, necesitatea și utilitatea cunoștințelor dobândite prin studii doctorale pentru un anumit domeniu de activitate rezultând chiar din titlul științific de doctor.

Totodată, eliminarea este necesară, pentru respectarea principiului ierarhiei actelor normative, întrucât toate drepturile de natură salarială pentru activități desfășurate în sectorul bugetar, conform art. 6 lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017, se stabilesc prin norme juridice de forța legii, însă actul prin care se constată îndeplinirea sau neîndeplinirea obiectivelor stabilite prin fișa postului este un act individual, și nu un act normativ. Art. 6 lit. a) dă expresie prevederilor constituționale cuprinse la art. 1 alin. (5) coroborate cu prevederile art. 73 alin. (3) lit. p), dat fiind că salariul (drepturile de natură salarială) constituie unul dintre elementele fundamentale ale oricărui raport juridic de muncă, în sectorul bugetar acesta nefiind negociat contractual, ci stabilit prin lege organică, iar derogarea de la normele legii organice nu se poate face decât tot prin norme de natura legii organice, și nu prin acte administrative individuale.

Un argument în plus în sprijinul propunerii de eliminare a art. XXXV rezultă tot din prevederi constituționale, interpretate prin jurisprudența Curții Constituționale și coroborate cu principiul ierarhiei

actelor normative, și vizează necesitatea stabilirii prin norme de natura legii organice a elementelor intrinseci ale anumitor raporturi juridice specifice de muncă (în acest caz, salariul lunar), deoarece acestea se nasc în temeiul legii organice care le prevede, și nu dintr-un contract sau act administrativ - avem în vedere, spre exemplu, art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție pentru funcționarii publici și art. 73 alin. (3) lit. l) coroborat cu art. 125 și 132 din Constituție pentru magistrați și alte categorii profesionale asimilate legal acestora. Prin urmare, derogarea de la prevederi ale legilor organice nu se poate face decât tot prin norme de natura legii organice, și nu prin acte administrative individuale.

Precizăm că, potrivit art. 7 lit. e) din Legea-cadru nr. 153/2017, *„salariul lunar cuprinde salariul de bază ori, după caz, indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar”*.

Curtea Constituțională a statuat în Decizia nr. 818/2017 că *„statutul funcționarilor publici face parte dintre materiile rezervate legii organice, iar potrivit art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție, regimul general al raporturilor de muncă face obiectul unei reglementări distincte, de asemenea, prin lege organică. Astfel, statutul juridic al funcționarului public se întemeiază pe un regim juridic statutar, reglementat prin lege organică, și care este distinct de regimul juridic contractual, al raporturilor de muncă al celorlalți salariați, întemeiat pe contractul individual de muncă și reglementat prin Legea nr. 53/2003 - Codul muncii”* (paragraful 13). De asemenea, la paragraful 14 s-a statuat că *„evaluarea activității și a conduitei unui funcționar public ține de statutul acestuia și, prin urmare, trebuie reglementată, potrivit art. 73 alin.(3) lit. j) din Constituție, prin lege organică”*.

De asemenea, în jurisprudența Curții Constituționale s-a stabilit, *„cu valoare de principiu, că reglementarea statutului judecătorilor și procurorilor trebuie să se realizeze prin lege organică. Astfel, prin Decizia nr. 474 din 28 iunie 2016, (...), par. 28, Curtea a reținut următoarele: conținutul normativ al art.125 alin. (2) din Constituție se subsumează celui al art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, acest din urmă text constituțional cuprinzând toată sfera de relații sociale privitoare la justiție, respectiv organizare, funcționare, statut. (...) Mai mult, (...) ținând cont de jurisprudența sa în materia reglementării, **prin acte cu caracter inferior legii**, a aspectelor esențiale ce țin de statutul unor categorii de personal pentru care Constituția impune adoptarea unei legi*

organice, Curtea a constatat că, *a fortiori*, în situația magistraților, al căror statut este consacrat la nivel constituțional în art. 125 (Statutul judecătorilor) și în art. 132 (Statutul procurorilor), **elementele esențiale** referitoare la **încheierea, executarea, modificarea**, suspendarea și încetarea **raportului juridic de muncă** al acestora trebuie reglementate prin lege, iar nu printr-un act cu forță inferioară acesteia”.

În acest context, precizăm că stabilirea modalității de evaluare a gradului de îndeplinire a atribuțiilor stabilite pentru un funcționar public sau magistrat în vederea valorificării titlului științific de doctor și a acordării lunare a indemnizației aferente presupune evaluarea activității acestuia și trebuie stabilită prin lege organică, nu printr-un act individual, fișa postului.

Pe de altă parte, semnalăm că stabilirea, chiar și prin lege, pentru deținătorii titlului de doctor, a unui set de atribuții obiective și cuantificabile care să permită verificarea lunară a modului în care în activitatea acestuia este valorificat titlul științific de doctor în mod suplimentar în domeniul pentru care este deținut, atribuții a căror îndeplinire să fie evaluată lunar, este practic imposibilă, deoarece un specialist într-un domeniu, care deține și titlul de doctor, folosește pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu toate cunoștințele dobândite pe parcursul formării universitare, postuniversitare sau continue, neputând fi separate cunoștințele și abilitățile atestate prin titlul de doctor, de cele dobândite prin alte modalități de formare.

O astfel de măsură nu ține cont de faptul că toate cunoștințele acumulate cu prilejul urmării studiilor de doctorat, verificate prin examene și concretizate prin acordarea titlului științific de doctor, prezintă utilitate pentru angajator, dacă persoana își desfășoară activitatea în domeniul pentru care deține titlul, în sensul că, de fiecare dată când își va aduce la îndeplinire obligațiile de serviciu, respectiva persoană va avea o viziune mai amplă și aprofundată asupra lucrărilor repartizate/activităților efectuate, incluzând consecințele presupuse de acestea, folosindu-se, încă din faza de analiză, de cunoștințele de specialitate dobândite și contribuind la realizarea cu celeritate și de o manieră mai argumentată/eficace a atribuțiilor stabilite prin acte normative pentru instituția/autoritatea publică angajatoare.

Drept consecință a celor expuse *supra*, **este necesară și eliminarea** textului propus pentru **art. XXXVI**;

J. La **art. XLIX**, pentru asigurarea egalității de tratament a personalului din sectorul bugetar, având în vedere intervenția preconizată pentru **art. IV alin. (4)** din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 131/2021, potrivit căreia, pentru personalul militar, polițiștii, polițiștii de penitenciare și personalul civil din instituțiile publice de apărare, ordine publică și securitate națională, decontarea sumelor reprezentând servicii turistice convenite în anul 2023 se poate efectua și pentru serviciile prestate în perioada 30 octombrie 2023 - 30 iunie 2024 de orice structură de primire turistică clasificată aflată pe teritoriul României, o măsură similară trebuie prevăzută și pentru personalul din sectorul bugetar care beneficiază de vouchere de vacanță, astfel încât voucherele aferente anului 2023 să poată fi folosite și pentru achiziționarea de servicii turistice până pe 30 iunie 2024.

5. Sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă (art. 41 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare), considerăm că este necesară reformularea **titlului**, în vederea exprimării sintetice **exclusiv** a obiectului de reglementare (în măsura în care prorogarea unor termene presupune modificarea unor acte normative), iar nu și a scopului aferent (acesta fiind de esența preambulului), astfel:

**„ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ
privind aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul
cheltuielilor publice, precum și modificarea și completarea
unor acte normative”.**

6. La **paragraful al doilea din cadrul preambulului**, pentru asigurarea unui spor de claritate în exprimare, propunem reformularea acestuia, după cum urmează:

„Ținând seama de faptul că fundamentarea bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2024 **trebuie fundamentată pe o serie de măsuri fiscal-bugetare, aprobate prin acte normative**”.

În cadrul **paragrafului al cincisprezecelea**, pentru respectarea uzanței normative, în locul sintagmei „Codului Fiscal” se va scrie „Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare”, urmând ca în privința celorlalte referiri la prevederi din cuprinsul acestui act normativ să nu mai fie menționat titlul legii.

7. Ca observații de ordin general, învederăm următoarele aspecte:
a) normele prin care se instituie derogări vor fi redactate prin menționarea în primul rând a articolului și ulterior a alineatului avut în vedere, conform următorului model:

„Prin derogare de la prevederile art. ... din ..”;

b) titlurile actelor la care se face referire în proiect vor fi redactate doar la prima lor menționare, cu excepția cazurilor când norma vizează intervenții legislative asupra respectivului act;

c) pentru unitate în redactare, în cazul normelor prin care se suspendă prevederi din alte acte normative sau se prorogă anumite termene, la menționarea acestora trebuie redactate toate elementele de identificare, respectiv categorie, număr, titlu, editorial în care au fost publicate, precum și intervențiile legislative ulterioare publicării, astfel cum se regăsesc în fișele de evidență legislativă;

d) capitolele vor fi numerotate cu cifre romane, iar nu arabe, conform art. 56 alin. (1) teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

8. La art. I alin. (3), semnalăm că se dorește să se instituie atât o excepție de la prevederile alin. (1), norma care la rândul ei derogă de la prevederile art. 12 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, cât și o derogare de la aceleași prevederi din Legea-cadru nr. 153/2017. Considerăm că norma ar trebui să vizeze doar instituirea unei derogări de la prevederile art. 12 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017, fără a mai fi instituită ca excepție de la alin. (1).

9. La art. III alin. (10), pentru a răspunde cerințelor de claritate și previzibilitate a normei juridice, recomandăm reformularea acesteia, astfel:

„(10) Ordonatorii de credite răspund în condițiile legii de stabilirea și acordarea drepturilor prevăzute la alin. (2) - (6), **cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate prin buget**”.

10. La art. IV alin. (1), semnalăm că la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002 și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006 sunt definite doar *instituțiile publice*, respectiv *instituțiile publice locale*. Ca urmare, expresia „*instituțiile și autoritățile publice*, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare” nu este exactă și trebuie revăzută.

Reiterăm această observație pentru toate situațiile similare când se face referire atât la instituțiile, cât și la autoritățile publice prevăzute de cele două legi.

11. În legătură cu art. VIII, precum și suplimentar observațiilor de la pct. 4 lit. F din prezentul aviz, se va analiza în ce măsură dispoziția

propusă nu tinde spre a conduce la anularea efectelor hotărârilor judecătorești definitive, prin care s-a dispus plata diferențelor salariale (debit principal), a accesoriilor aferente (dobânda penalizatoare ori remuneratorie, după caz), precum și actualizarea debitului principal cu rata inflației, calculate de la data exigibilității obligației de plată stabilită prin hotărârea judecătorească definitivă și până la momentul plății efective. Cu alte cuvinte, analiza de fond din perspectiva dispozițiilor din proiect are în vedere verificarea respectării principiului constituțional al separației și echilibrului puterilor în stat (art. 1 alin. (4) din Constituția României, republicată), precum și, consecutiv, a principiului loialității constituționale în conlucrarea și dialogul dintre autoritățile publice.

În cazul menținerii **alin. (1)**, se va renunța la numerotarea de două ori a acestuia.

De asemenea, nivelul actului normativ indicat va fi prevăzut *in extenso*, cu precizarea titlului acestuia, iar termenul-limită invocat va fi redat sub forma „31 decembrie 2023”. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

La **alin. (2)**, este necesară indicarea expresă a dispozițiilor de la care se intenționează a se deroga, conform art. 63 teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

La **alin. (3)**, potrivit căruia „Titlurile de plată sunt nominale și netransmisibile”, apreciem că, prin reținerea unei asemenea formulări, se nesocotește dreptul de dispoziție al titularului dreptului de proprietate asupra valorii mobiliare în cauză, ceea ce constituie o limitare a exercitării atributelor dreptului de proprietate privată, ceea ce poate conduce la invocarea unui potențial viciu de neconstituționalitate (art. 44 din Legea fundamentală).

La **alin. (4)**, este necesară o circumstanțiere de text, în sensul în care, în locul sintagmei „hotărâri judecătorești”, se va scrie „hotărâri judecătorești definitive”, numai acestea din urmă beneficiind de autoritate de lucru judecat, fiind executorii. Observația este valabilă pentru toate situațiile identice din cuprinsul proiectului.

La **alin. (5)**, pentru considerente de ordin gramatical, se va scrie „maximum” în loc de „maxim”.

La **alin. (10)**, ținând cont de faptul că sancțiunile disciplinare se aplică gradual, în funcție de gravitatea faptei ce constituie abatere, se va scrie „până la excluderea din profesie” în loc de „cu excluderea din profesie”.

La **alin. (12)**, pentru respectarea uzanței normative, este necesară completarea textului, prin prevederea termenului înăuntrul căruia urmează să fie elaborate normele metodologice de aplicare, socotit de la data intrării în vigoare a ordonanței de urgență.

12. Deoarece **art. XII** este structurat într-un singur alineat, acesta nu mai trebuie marcat prin cifra „1” încadrată între paranteze.

13. La **art. XX**, pentru o informare corectă asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 89/2018, sintagma „cu modificările și completările ulterioare” se va înlocui cu formularea „aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 13/2019”.

14. La **art. XXI alin. (2)**, pentru o informare completă asupra Legii nr. 69/2010, după termenul „republicată”, se va introduce sintagma „cu modificările și completările ulterioare”, observație valabilă și pentru **alin. (3)**.

15. La **art. XXII**, pentru o informare completă asupra Legii nr. 133/2019, după precizarea editorialului în care a fost publicată, se va introduce sintagma „cu modificările ulterioare”.

16. La **art. XXIV**, întrucât asupra Legii nr. 246/2022 s-au adus modificări prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022, pentru o informare completă, după precizarea editorialului în care a fost publicată legea în discuție, se va introduce sintagma „cu modificările ulterioare”.

17. La **art. XXVI alin. (1) lit. b)**, pentru rigoarea redactării, sintagma „prevederile la art. 116 - art. 119” se va scrie sub forma „prevederile art. 116 - 119”.

18. La **art. XXVIII**, pentru o completă și corectă redactare, norma va debuta astfel:

„Art. XXVIII. - La articolul 260 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 5 iulie 2023, cu modificările ulterioare, după alineatul (18) se introduce un nou alineat, alin (19), cu următorul cuprins:.

19. La **art. XXXII**, pentru o informare completă asupra Legii nr. 5/2021, după precizarea editorialului în care a fost publicată, se va introduce sintagma „cu modificările ulterioare”.

20. La **art. XXXIII**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „prevederilor art. 34 – 35” se va reda sub forma „prevederilor art. 34 și 35”.

21. La **art. XXXIX alin. (4)**, în considerarea ajustării unui dezacord gramatical, pentru corectitudinea exprimării, se impune ca

formularea „... nu se aplică solicitanților instituții publice, ...” să fie redată sub forma „... nu se aplică solicitanților **instituțiilor** publice, ...”.

De asemenea, în vederea îndreptării unei erori de ordin redacțional, propunem eliminarea expresiei „definite la”, aceasta fiind uzitată de două ori în același context.

În plus, relevăm faptul că față de textul „... nu se aplică solicitanților instituții publice, astfel cum sunt acestea definite la definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare.”, cu predilecție la mențiunea „instituții publice” *versus* „astfel cum sunt acestea definite ... și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare”, specificăm faptul că norma la care se face referire, respectiv art. 2 alin. (1) pct. 39 din legea indicată, definește expresia „instituții publice locale”.

22. La art. XL alin. (1), pentru rațiuni redacționale, din punct de vedere normativ, abrevierea „lit. (b)” ce se regăsește în norma de trimitere la „art. 25 lit. (b)”, trebuie să fie scrisă sub formatul „**b**”.

Totodată, pentru evitarea încărcării excesive a normei, propunem eliminarea datelor de publicare ale ordonanței de urgență invocată, iar pentru întregirea informației juridice din perspectiva evidenței legislative, după numărul și anul adoptării legii de aprobare a acesteia, trebuie inserată și mențiunea „**cu modificările ulterioare**”, cea din urmă observație având relevanță ori de câte ori este citat acest act normativ.

23. La art. XLI, pentru considerente de tehnică legislativă, propunem ca enunțul „... cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 302/2023, alineatul (3) se abrogă.” să fie scris după cum urmează: „... **aprobată prin Legea nr. 302/2023, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (3) se abrogă.**”.

24. La art. XLII alin. (1), pentru estetică și stilizare normativă, propunem inserarea substantivului „**dispozițiilor**”, în cadrul contextului „... potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (1¹) din ... ”. **În acest sens, a se vedea și alte cazuri similare.**

La alin. (2), pentru suplinirea informației juridice, având în vedere că ordonanța de urgență citată este la prima menționare, dar și pentru considerentul prezentării actualității legislative a acesteia, propunem scrierea construcției „... conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015, cu modificările ulterioare”, sub forma „... **potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015**

privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare.”.

Subliniem că referirile privitoare la evidența legislativă a actului normativ supra arătat își mențin valabilitatea pe tot parcursul proiectului, în cazul normelor de trimitere la acesta.

Pe de altă parte, dată fiind exprimarea mult prea generală, pentru a conferi o reglementare accesibilă și clară, ar fi de preferat indicarea textelor legislative la care se face referire în contextul supra arătat.

La **alin. (3)**, pentru un surplus de informare legislativă, după referirea la „Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021.”, se impune și inserarea textului **„aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 178/2022, cu modificările și completările ulterioare”**.

25. La **art. XLIII, la pct. 2**, în textul prevăzut pentru **art. 17 alin. (2²)**, prin analogie cu dispozițiile **art. 15²**, în vederea asigurării unității terminologice, propunem scrierea titlaturii „... Programului operațional Capital uman” - „... Programului operațional Capital uman **2014-2020**”. – a se vedea și **pct. 4** – textul prevăzut pentru **art. 17 alin. (6)**.

La **pct. 4**, în textul prevăzut pentru **art. 17 alin. (6)**, indicăm faptul că dintr-o eroare de tehnoredactare, în loc de „autorizează cheltuielile prevăzute la **art. 15²**” s-a scris „autorizează cheltuielile prevăzute la **art. 15²**”, ceea ce impune rectificarea de rigoare.

26. În ceea ce privește **partea introductivă a art. XLIV**, considerăm necesar ca aceasta să fie prezentată într-o manieră specifică uzanțelor normelor de tehnică legislativă astfel:

„Art. XLIV. - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2022 privind unele măsuri pentru acordarea de granturi din fonduri externe nerambursabile pentru investiții destinate capacităților de prestare de servicii și re tehnologizării, în vederea refacerii capacității de reziliență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 20 iunie 2022, aprobată prin Legea nr. 377/2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:”.

Cu referire la **părțile dispozitive ale pct. 1 și 2**, în considerarea rigorilor normative, precum și pentru rectificarea numărului alineatului articolului propus spre modificare din cuprinsul celui de al doilea eveniment legislativ, respectiv cel propus la **pct. 2**, propunem reformularea acestora astfel:

„1. La articolul 5 alineatul (5) va avea următorul cuprins:”;

„2. La articolul 13 alineatul (5) va avea următorul cuprins:”.

27. La art. XLV alin. (3), pentru o conturare eficientă din punct de vedere juridic, precum și pentru îndeplinirea cerințelor privind claritatea și previzibilitatea normei, este ideal, a fi extinsă formularea „... în condițiile legislației în vigoare privind achizițiile publice.”, eventual prin indicarea, în mod expres, a actului/actelor normativ/e avute în vedere în contextul dat.

La **alin. (6)**, pentru corectitudinea normei de trimitere, construcția „... în alocarea financiară prevăzută la alin. (6) ...” trebuie să fie prezentată sub forma „... în alocarea financiară prevăzută la alin. (5)...”.

La **alin. (7) și (8)**, semnalăm că este uzitată formularea „...Măsurile de sprijin prevăzute la art. 1 alin. (1) ...”, în timp ce în cuprinsul alin. (3) apare redactarea „...măsurilor prevăzute la art. 1 alin. (1) ...”, nefiind astfel realizată unitatea redacțională impusă în redactarea actelor normative; de aceea, este necesară uniformitatea de rigoare, în sensul arătat.

La **alin. (8)**, pentru a asigura cursivitate dispoziției, propunem inserarea prepoziției „**de**”, în contextul „... în termen de 30 de zile de la data ...”.

28. La art. XLVI, pentru redarea integrală a categoriei juridice a actului normativ supus avizării, este necesar ca după termenul „ordonanțe” să fie inserată și expresia „**de urgență**”.

Totodată, pentru utilizarea unui limbaj propriu și stil normativ, propunem ca enunțul „... conform art. 21 alin. (5) din ...” să fie scris „... **potrivit prevederilor art. 21 alin. (5) din ...**”.

În plus, luând în considerare faptul că redarea unor informații explicative, între paranteze, contravine conceptelor tehnicii legislative, propunem eliminarea celor care încadrează textul „(sume alocate pentru activități finanțate integral din venituri proprii)”.

29. La art. XLVIII, la **partea introductivă**, subliniem faptul că textul „... astfel cum sunt definite prin Legea minelor nr. 85/2003 cu modificările și completările ulterioare,” nu îndeplinește cerințele de calitate ale unui act normativ, și anume, claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate, de aceea, propunem reanalizarea și reevaluare acesteia, prin exprimarea punctuală a unor norme de trimitere din legea avută în vedere.

Totodată, pentru rigoarea exprimării, propunem scrierea construcției „... în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a

prezentei ordonanțe de urgență ...” astfel: „... în termen de 90 de zile de la **data intrării** în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență ...”.

30. La **art. XLIX**, la **pct. 3**, în textul prevăzut pentru art. 25 alin. (3) lit. b), pct. 3¹, pentru redactarea „**conform legislației în vigoare**”, avem în vedere prevederile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care dispun faptul că, dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare. – în acest sens, a se vedea și pct. 6 – textul prevăzut pentru art. 25 alin. (4), partea introductivă a lit. i) – pentru exprimarea „potrivit legii”.

La **pct. 5**, în cuprinsul **părții dispozitive**, însemnarea „(k)” din contextul „după litera (k)” trebuie să fie scrisă „k”, în acord cu exigențele normative.

Cu referire la **partea dispozitivă a pct. 6**, pentru concordanță cu normele de tehnică legislativă și implicit, formulările conforme cu acestea, este necesară reconfigurarea acesteia astfel:

„6. La articolul 25 alineatul (4), partea introductivă a literei i) se modifică și va avea următorul cuprins:”

În textul prevăzut pentru **art. 25 alin. (4), partea introductivă a lit. i)**, pentru fluența normei, propunem ca enunțul „... potrivit prevederilor Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii bibliotecilor nr. 334/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare,” să fie redat sub forma „... potrivit prevederilor Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii bibliotecilor nr. 334/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare,”.

La **pct. 10**, în textul prevăzut pentru **art. 25 alin. (13)**, pentru actualitate legislativă, după titlul Legii nr. 376/2004 trebuie inserată și mențiunea „**cu modificările ulterioare**”.

La **pct. 12**, privitor la textul prevăzut pentru **art. 26 alin. (1) lit. f)**, mai exact, la ipotezele juridice identificate cu numerale, precizăm că în acord cu un principiu normativ, o enumerare distinctă nu mai poate cuprinde alte enumerări și nici alineate noi.

La **pct. 15**, privitor la textul prevăzut pentru art. 31 alin. (8), pentru inteligibilitatea normei, precum și pentru a asigura cursivitate în exprimare, propunem ca acesta să fie reconfigurat astfel:

„(8) În cazul în care se recuperează pierderi fiscale anuale, potrivit dispozițiilor alin. (1) și (7), pentru aplicarea limitei de 70%, aceste pierderi se cumulează.”

În ceea ce privește **părțile dispozitive ale pct. 21 și 22**, pentru prezentarea într-o ordine firească a evenimentelor legislative în funcție de subdiviziunile structurale asupra cărora se intervin, propunem inversarea acestora.

În plus, la **pct. 22**, în cuprinsul părții dispozitive, pentru considerent de ordin normativ, propunem scrierea abrevierii „alin. (3)” sub forma „alineatul (3)”, iar redactarea „cu următorul conținut” trebuie înlocuită cu „cu următorul cuprins”.

La **pct. 53**, pentru rigoare normativă, intervenția de modificare va viza în integralitate textele prevăzute la lit. k) și m), iar nu doar a unei teze din cadrul acestora. Prin urmare, **partea dispozitivă** se va redacta astfel:

„53. La articolul 76 alineatul (2), **literele k) și m)** se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare, se vor redacta integral textele pentru cele două enumerări.

Reiterăm observația pentru toate situațiile similare din proiect.

La **pct. 55**, la **partea dispozitivă**, sintagma „litera s) și x)” se va scrie „**literele s) și x)**”.

La **pct. 58**, la textul propus pentru lit. i) de la art. 76 alin. (4¹), semnalăm că textul cuprinde un alineat nemarcat, aspect care contravine prevederilor art. 49 alin. (2) și (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „o enumerare distinctă, marcată cu o literă, nu poate cuprinde, la rândul ei, o altă enumerare și nici alineate noi”, iar „dacă ipoteza marcată cu o literă necesită o dezvoltare sau o explicare separată, aceasta se va face printr-un alineat distinct care să urmeze ultimei enumerări”.

La **pct. 60**, la textul propus pentru art. 76 alin. (8), trimiterea fiind făcută în cadrul aceluiași articol, sintagma „în condițiile art. 76 alin. (4¹) lit. d)” se va reda sub forma „în condițiile **alin. (4¹) lit. d)**”, observație valabilă și pentru situațiile similare din textele propuse pentru alin. (9)-(12).

La **pct. 68**, la textul propus pentru art. 101¹, pentru o corectă informare legislativă, sintagma „Legii nr. 1/2020, cu completările ulterioare” se va scrie „Legii nr. 1/2020, cu **modificările și completările ulterioare**”.

La **pct. 69**, la **partea dispozitivă**, pentru rigoare redacțională, sintagma „partea dispozitivă se modifică” se va înlocui cu sintagma „**partea introductivă se modifică**”.

La **pct. 73**, pentru rigoare normativă, intervenția de modificare va viza în integralitate alin. (6) al art. 120, iar nu doar prima teză a acestuia. Prin urmare, **partea dispozitivă** se va redacta astfel:

„73.La articolul 120, **alineatul (6)** se modifică și va avea următorul cuprins:”.

În continuare, se va redacta integral textul propus pentru alineatul respectiv.

La **pct. 89**, se preconizează abrogarea art. 138³; pentru rigoare normativă, este necesară corelarea acestei intervenții cu textele **art. 146 alin. (5) și (5⁶)**, care fac trimitere la art. 138³ alin. (1).

La **pct. 102**, la textul propus pentru art. 153 alin. (1) lit. f⁵), întrucât titlul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare, este menționat anterior în cadrul actului normativ de bază, respectiv la **art. 136 lit. e)**, nu mai este necesară redarea acestuia. În plus, pentru corectitudinea informației juridice, sintagma „aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 339/2006” se va reda sub forma „aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **399/2006**”. Reiterăm aceste observații pentru toate situațiile similare.

La **pct. 108**, la textul propus pentru art. 168 alin. (1³), pentru o exprimare mai adecvată, sugerăm ca sintagma „și la art. 32” să fie înlocuită cu sintagma „și **persoanele care beneficiază de drepturile prevăzute la art. 32**”.

La **pct. 120**, la **partea dispozitivă**, sintagma „articolul 342¹” se va reda sub forma „**art. 342¹**”.

De asemenea, pentru unitate redacțională cu celelalte norme, articolul va fi însoțit de o **denumire marginală** corespunzătoare textului preconizat.

La alin. (1), cele două enumerări vor fi marcate cu literele **a)** și **b)**.

La **pct. 128**, la textul propus pentru art. 426 alin. (1), pentru suplețea normei, propunem eliminarea sintagmei „publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 31/52 din 14 februarie 2022”.

Reiterăm observația și pentru cazul similar de la **pct. 129**, cu referire la textul propus pentru art. 429 alin. (1).

La **pct. 131**, la **partea dispozitivă**, sintagma „literele (b) și (c)” se va reda sub forma „literele **b)** și **c)**”.

La **pct. 132**, la **partea dispozitivă**, sintagma „după litera (c), se introduce o literă nouă” se va scrie „după litera **c)** se **introduce o nouă literă**”.

31. La **art. LV**, după sintagma „prin prezenta ordonanță” se va insera exprimarea „**de urgență**”.

32. La **art. LVI alin. (1)**, la **partea introductivă**, pentru o completă informare legislativă, după titlul Ordonanței Guvernului nr. 26/2013 se va insera mențiunea „**aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare**”.

Totodată, pentru rigoare normativă, cele două enumerări vor fi marcate cu literele **a)** și **b)**, iar nu cu cifre. În plus, alineatul nemarcat trebuie identificat ca **alin. (2)**.

33. La **art. LVII alin. (1)**, semnalăm că Hotărârea Guvernului nr. 1447/2022 pentru stabilirea salariului minim brut pe țară garantat în plată a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 900/2023.

34. La **art. LV**, pentru redarea corectă a categoriei actului normativ, după termenul „ordonanță” se va insera sintagma „**de urgență**”.

35. La **art. LX pct. 1**, la textul propus pentru art. 2 lit. e), titlul actului normativ citat se va elimina.

36. La **art. LXI**, deoarece în cazul normelor de trimitere nu trebuie redat editorialul, sintagma „în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 21 ianuarie 2005” se va elimina, iar formularea „din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare” se va înlocui cu exprimarea „**din aceeași ordonanță de urgență**”.

37. La **art. LXII**, pentru o completă informare, partea introductivă se va reda sub forma:

„Art. LXII. - La articolul VI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2023 privind consolidarea capacității instituționale a Ministerului Finanțelor, exercitarea controlului financiar de specialitate al statului, pentru unele reglementări specifice, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 904 din 6 octombrie 2023, după alineatul (4), se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:”.

În continuare, se va reda textul propus pentru alin. (5).

38. La **art. LXIII**, textul se va reda astfel:

„Art. LXIII. - La articolul 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 78/2000 privind omologarea, eliberarea cărții de identitate

a vehiculului și certificarea autenticității vehiculelor rutiere în vederea introducerii pe piață, punerii la dispoziție pe piață, înmatriculării sau înregistrării în România, precum și supravegherea pieței pentru acestea, publicată în **Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 960 din 7 octombrie 2021, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 139/2022, cu modificările și completările ulterioare**, după alineatul (6), se introduce un nou alineat, alin. (7), cu următorul cuprins:”.

39. La art. LXIV, semnalăm că intervențiile legislative asupra unui act modificator, respectiv Legea nr. 296/2023 se pot face numai în situația în care acestea intră în vigoare la aceeași dată cu actul modificator. În caz contrar, intervențiile se vor realiza asupra actului normativ de bază.

La **partea introductivă**, după sintagma „27 octombrie 2023” se va insera sintagma „**cu modificările ulterioare**”.

De asemenea, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, recomandăm ca intervențiile legislative să se facă asupra punctelor, în integralitate, iar părțile dispozitive se vor reda potrivit următorului model:

„La articolul III punctul ... se modifică și va avea următorul cuprins:”.

În continuarea fiecărei părți dispozitive se va reda textul integral al punctului asupra căruia se intervine.

40. La art. LXV alin. (2), textul va debuta sub forma:

„(2) Prevederile art. LXIV pct. 6 și 7 ...”.

41. La art. XLVI, opinăm în sensul reanalizării dispoziției propuse, în considerarea faptului că repartizarea, de către ordonatorii principali de credite, a sumelor reținute în proporție de 10% (credite de angajament și credite bugetare), conform art. 21 alin. (5) din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, trebuie să aibă în vedere respectarea alin. (7) din cadrul aceluiași articol, potrivit căruia *„Repartizarea sumelor reținute în proporție de 10% se face în semestrul al doilea, după examinarea de către Guvern a raportului semestrial privind situația economică și bugetară și a opiniei Consiliului Fiscal cu privire la acesta”.*

La alin. (1), după titlul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 120/2021 se va insera sintagma „**aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 139/2022, cu modificările și completările ulterioare**”, iar textul „și la art. II din Legea nr. 139/2022 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 120/2021, cu

modificările și completările ulterioare” se va înlocui cu sintagma „și la art. II din Legea nr. 139/2022, cu modificările ulterioare”.

42. La art. XLVIII, pentru un spor de rigoare normativă, se va scrie „se stabilesc prin acte normative de nivelul legii” în locul sintagmei „se stabilesc prin acte juridice de forța legii”.

43. La art. LIV alin. (1) lit. a), prin raportare la art. L, cu referire la intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor aduse Codului fiscal, **corespunzător ipotezelor normative avute în vedere prin această literă**, aducem în discuție prevederile art. 4 alin. (3) și (4) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora *„În situația în care modificările și/sau completările se adoptă prin ordonanțe, se pot prevedea termene mai scurte de intrare în vigoare, dar nu mai puțin de 15 zile de la data publicării, cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (2) (n.n.: în acest ultim caz, cu referire la introducerea de impozite, taxe sau contribuții noi, majorarea celor existente ori, după caz, eliminarea sau reducerea facilităților existente, situație în care prevederile incidente vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie a anului următor)./Fac excepție de la prevederile alin. (1) și (2) modificările care decurg din angajamentele internaționale ale României, precum și modificările și/sau completările prin care se introduc impozite, taxe sau contribuții obligatorii noi, se majorează cele existente, se elimină sau se reduc facilități existente, exclusiv în situații extraordinare de procedură de deficit bugetar excesiv constatate potrivit tratatelor Uniunii Europene și regulamentelor subsidiare agreeate la nivel european”*. Propunem, în acest context, să se analizeze sustenabilitatea termenului de intrare în vigoare a modificărilor și completărilor aduse Codului fiscal, pentru ipoteza normativă reglementată prin art. LIII alin. (1) lit. a) din proiect.

44. La art. LXI pct. 7, cu referire la art. 12 alin. (3), propunem să se precizeze, în completare, de la care dintre ipotezele normative reglementate prin art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, urmează a se deroga prin norma propusă.

De asemenea, va fi luat în considerare art. 3 alin. (1) teza a II-a din același act normativ, potrivit căreia *„în cazul sancțiunii cu amendă se vor stabili limita minimă și maximă a acesteia sau, după caz, cote procentuale din anumite valori”*. Astfel, apreciem ca fiind necesară reformularea textului, prin **indicarea unor limite minime și maxime ale cotei procentuale din suma încasată/plătită**, dar nu mai puțin de

500 lei, pentru asigurarea unei corecte individualizări a amenzii contravenționale aplicate. Observația este valabilă și la art. LXV pct. 12, cu referire la art. 13² alin. (2).

45. La LXVIII alin. (1), pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, este necesar ca intervenția legislativă să cuprindă o dispoziție de modificare a întregului art. XVIII din Legea nr. 282/2023.

De asemenea, având în vedere că respectiva lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024, norma propusă la alin. (2) se va elimina.

Ca urmare, art. LXVIII se va reda astfel:

„Art. XVIII din Legea nr. 282/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 950 din 20 octombrie 2023 se modifică și va avea următorul cuprins:”.

În continuare, se va reda textul propus pentru art. XVIII.

46. La partea introductivă a art. LXIX, pentru precizia exprimării, este necesar să fie menționat faptul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, **a fost aprobată prin Legea nr. 375/2023¹.**

La pct. 1, referitor la norma preconizată pentru art. 1 alin. (1), semnalăm că denumirea Sistemului RO e-Transport nu se corelează din punct de vedere terminologic cu titlul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, aprobată prin Legea nr. 375/2023.

În acest sens, precizăm că în titlu este utilizată expresia *Sistemul național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat*, iar la art. 1 alin. (1) se utilizează expresia *Sistemul național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri*, fiind necesară revederea textelor.

Pe de altă parte, potrivit soluției legislative preconizate la art. 1 alin. (2), prin Sistemul RO e-Transport sunt monitorizate atât

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1110 din 11 decembrie 2023.

transporturile rutiere pe teritoriul național ale bunurilor cu risc fiscal ridicat, cât și transporturile rutiere internaționale de bunuri.

Ca urmare a celor de mai sus, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesară completarea **art. LXIX** cu un nou punct, pct. 1, prin care să fie modificat **titlul** Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/2022, aprobată prin Legea nr. 375/2023, cu următoarea redactare:

„1. Titlul se modifică și va avea următorul cuprins:

«Ordonanță de urgență pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative»”.

Prin însușirea acestei observații, punctele subsecvente ale **art. LXIX** se vor renumerota.

La **pct. 4**, referitor la definiția expresiei „*transportul rutier internațional de bunuri*”, semnalăm că modalitatea în care se configurează respectivul concept este neunitară în raport cu definiția expresiei „*transport rutier de bunuri*” din textul *de lege lata* de la art. 2 pct. 1, precum și cu cea a expresiei „*transportul rutier pe teritoriul național al bunurilor cu risc fiscal ridicat*” preconizată la **pct. 3** din proiect, în care se face raportare la **punctul de plecare și la punctul de sosire**.

Pe de altă parte, menționăm că o posibilă definiție a expresiei „*transportul rutier internațional de bunuri*” ar putea să fie realizată prin trimitere la definiția din articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1072/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind normele comune pentru accesul la piața transportului rutier internațional de mărfuri (reformare).

La **pct. 5**, semnalăm că în definiția expresiei „*operator de transport rutier*” se face trimitere la orice întreprindere definită potrivit **art. 3 pct. 19 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2011**, cu modificările și completările ulterioare”. Precizăm că și în norma la care se face trimitere se realizează o trimitere la definiția din alt act normativ, respectiv Regulamentul (CE) nr. 1.071/2009, astfel încât, în actuala redactare, sunt încălcate dispozițiile art. 50 alin. (1) teza finală din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările

ulterioare, potrivit căruia „Nu poate fi făcută, de regulă, o trimitere la o altă normă de trimitere.”

La **pct. 10**, referitor la norma preconizată pentru art. 3, semnalăm că expresia „**monitorizarea pe teritoriul național, a transporturilor prevăzute la art. 1 alin. (2)**” prezintă o redactare neunitară din punct de vedere terminologic cu norma de la **art. 1 alin. (2)**, la care se face trimitere, potrivit căreia „**sunt monitorizate transporturile rutiere pe teritoriul național ale bunurilor cu risc fiscal ridicat și transporturile rutiere internaționale de bunuri**”.

La **pct. 12**, referitor la norma propusă pentru art. 4 alin. (1) lit. b¹), semnalăm că sintagma „**software-ul furnizat de Centrul Național pentru Informații Financiare, utilizat pentru monitorizarea traseului de transport al bunurilor**” nu se corelează cu textul propus la **pct. 14** pentru art. 7, potrivit căruia „**Centrul Național pentru Informații Financiare din cadrul Ministerului Finanțelor pune la dispoziția utilizatorilor, în mod gratuit, modulele informatice prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și lit. a₁) în vederea obținerii codului UIT, respectiv pentru monitorizarea traseului de transport al bunurilor**”.

Ca urmare, este necesară corelarea normelor.

La **pct. 14**, pentru precizia normei preconizate pentru art. 7, recomandăm înlocuirea sintagmei „**respectiv pentru monitorizarea traseului de transport al bunurilor**” cu sintagma „**respectiv la art. 4 alin. (1) lit. b¹) pentru monitorizarea traseului de transport al bunurilor**”.

La **pct. 14**, la textul propus pentru **art. 7**, din considerente de ordin redacțional, sintagma „**art. 4 alin. (1) lit. a) și lit. a¹)**” se va reda sub forma „**art. 4 alin. (1) lit. a) și a¹)**”.

La **pct. 20**, marcarea noului articol se va face sub forma „**Art. 13¹**”.

47. La **art. LXX**, având în vedere că soluțiile propuse cuprind dispoziții finale, recomandăm ca acestea să fie redactate în cadrul cap. IV.

Totodată, pentru respectarea regulilor de tehnică legislativă, abrogarea se va reda printr-o dispoziție distinctă față de cea care vizează intrarea în vigoare a art. LXIX.

48. Referitor la **art. LXXI**, deoarece cuprinde intervenții legislative asupra Legii nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru respectarea succesiuni logice a ideilor în cadrul proiectului, este necesară redarea în cadrul capitolului III, după art. LXVIII, cu renumerotarea corespunzătoare a articolelor și modificarea normelor de trimitere.

La **pct. 2, la partea dispozitivă**, pentru respectarea unității redacționale în cadrul actelor normative, sintagma „punctul 4¹” se va reda în forma abreviată „**pct. 4¹**”.

La **pct. 3, la textul propus pentru art. 42 alin. (1) lit. a)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „de la 2000 lei la 20.000 lei” se va reda sub forma „de la 2000 **de** lei la 20.000 **de** lei.

49. La art. LXXIII, pentru o completă informare, textul se va reda astfel:

„Art. LXXIII – La data de 1 ianuarie 2024 se abrogă:

a) prevederile art. VI alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 716 din 15 iulie 2022, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 370/2022, **cu modificările ulterioare**;

b) prevederile art. II alin. (2) din Legea nr. 322/2021 pentru completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, **publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1245 din 30 decembrie 2021**”.

PRESEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 1191/14.12.2023